

Mihail Šiškin: *Sinun kirjeesi*. Suom. Vappu Orlov. Helsinki: WSOY, 2012. 441 s.

Lukuisia kirjallisuuspalkintojakin voittanutta Mihail Šiškinä on usein luonnehdittu venäläisen kirjallisuuden pelastajaksi ja perinteiden jatkajaksi, eikä syyttä. Kirjailijan tuorein teos *Sinun kirjeesi* tarttuu ikuisiin aiheisiin; elämään, kuolemaan ja rakkauteen, mutta herkän viipylevällä otteella.

Kirjeromaani on realistinen, mutta saa ajoittain myös maagisia sävyjä. Teos koostuu toisistaan eroon joutuneiden, lääkäriksi opiskelevan Alexandran ja sodassa palvelevan Vladimirin kirjeenvaihdosta. Varsin pian lukija saa kuitenkin huomata, että vaikka rakastavaiset selvästikin elävät kahdessa eri ajassa, on heidän kirjeillään kyky kulkea läpi tarinoiden ja todellisuuksien. Vladimir kaatuu Kiinassa 1900-luvun taitteessa käydyssä sodassa ja Alexandra puolestaan jatkaa elämäänsä määrittämättömässä, viime vuosikymmeniä muistuttavassa hetkessä. Kirjeenvaihdon avulla he säilyttävät silti kosketuksen toisiinsa. Kirjeet eivät kuitenkaan keskustele, vaan muodostuvat hajanaisista elämän fragmenteista ja koskettavat toisiaan vain hipaisien. Ja usein nämä elämänkatkelmat ovat epäonnisia. Rakkaus on petollista, ohi lipuva elämä käsittämätöntä ja yksinäisyys riistävä. Kirjan henkilöahmot vai-

kertavat rakkauden kaipuutaan matkalla kohti väistämätöntä kuolemaa.

Šiškinille kuolema ei kuitenkaan ole kaiken loppu vaan hetki, jolloin yksittäinen ihminen siirtyy osaksi ajan suurempaa kiertokulkua, tiivistyy kappaleeksi kaikkea mennyttä ja tulevaa. Lohutunsa Šiškin löytääkin ajasta. Hänelle elämä on kuin raitiovaunu, joka kuljettaa matkalaisiaan kohti yhteistä määränpäättä, ikuisuutta, jossa ihmisen onneton elämä on vain yksi muiden joukossa. Teoksen kannalta tärkeää ei ole niinkään se, keitä Saša ja Vova ovat, kuka kirjoittaa kenellekin ja milloin. Kaiken sen voi lukija kuvitella mieleisellään tavalla. Tärkeää sen sijaan on ajan ikuinen jatkuvuus, elämän syklinen kiertokulku, jossa kaikki ovat yhtä. Päättymättömästä ajasta onnettomat ihmiset rakentavat itselleen mielikuvitustodellisuuden, jossa elämän tarkoitus löytyy toisen ihmisen olemassaolosta ja ikuinen rakkaus ja kuolematomuus ovat saavutettavissa sanojen avulla.

Toinen teoksen tärkeistä teemoista onkin sanojen mahti. Aihe on kirjailijalle henkilökohtaisestikin läheinen, sillä sanoista hän on kertonut ammentaneensa uusia merkityksiä elämälleen jo aivan nuoruudestaan lähtien. Sanat ovat tärkeitä myös toisistaan kaukana kulkeville Alexandrille ja Vladimirille. Niiden avulla he kurovat umpeen katkennutta aikaa ja heitä toisistaan erot-

tavaa välimatkaa. Vain sanan avulla on mahdollista tavoittaa toinen ihminen ja myös jättää jälki elämästään ajan loputtomaan kiertokulkuun. Sanan voima on suunnaton, se pelastaa elämän ja tuo sille tarkoituksen.

Vaativista teemoistaan huolimatta Mihail Šiškinin romaani hengittää kevyesti runollisesta tekstistä, jonka kuulouden on tavoittanut myös Vappu Orlovin taidokas suomennos. Filosofointi ei ole raskasta, vaan soljuu eteenpäin haikeman surumielisenä sanojen virtana. *Sinun kirjeesi* ei kosketa pelkästään kokonaisuutena, vaan sen kauneus ylittää myös yksittäisten, jopa aforisminomaisten lauseiden tasolle.

Sinun kirjeesi on ehdottomasti ansainnut paikkansa kirjahyllystä venäläisten klassikkojen seurasta. Sen viipyilevässä

tunnelmassa ja ikuisia kysymyksiä pohtivassa monisävyisessä surumielisyydessä on aistittavissa jotain hyvin tšehovilaista. Teos ei kuitenkaan alleviivaa venäläisyyttä, vaan ennemminkin nivoutuu osaksi maailmankirjallisuutta. Se keskustelee hienovaraisin ottein usean taiteen lajin kanssa ja ulottaa verkostonsa kaunokirjallisuudesta klassiseen filosofiaan ja jopa raamatullisiin viitteisiin. *Sinun kirjeesi* on teemoiltaan ja kieleltään ajaton teos, pienten ja suurten viittausten loputon aarreaitta, jonka viehätyksen on helppo kuvitella säilyvän vuodesta toiseen. Romanillaan Mihail Šiškin on kuin onkin todistanut sanan mahdin.

Henna Keränen

[\[palaa sisällysluetteloon\]](#)